

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΙΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ
ΕΝΤΑΤΙΚΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

“ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΕ ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΛΙΜΕΝΕΣ”

A15. Κανονισμός Δεοντολογίας Έρευνας Εντατικού ΔΠΜΣ

Απρίλιος 2023

Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών
Επισπεύδον Τμήμα: Διαχείρισης Λιμένων και Ναυτιλίας,
Συγκρότημα Ευρίπου, 34400 Ψαχνά Ευβοίας, Τηλ. 22280 99513, email: secr@pms.uoa.gr

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Οι ερευνητές/ριες που διεξάγουν έρευνα στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) οφείλουν να τηρούν πλήρη αρχεία για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα ενός Προγράμματος, ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος, με ταυτόχρονη, σε κάθε περίπτωση, διασφάλιση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οι ερευνητές/ριες που διεξάγουν έρευνα στο ΕΚΠΑ, που διευθύνουν ερευνητικά Προγράμματα, οφείλουν να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία και επιβαλλόμενα επιστημονικά μέτρα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων στα Προγράμματα από ατυχήματα ή άλλες παρενέργειες που μπορεί να προκύψουν κάτω από τις ιδιαίτερες συνθήκες της έρευνας. Οφείλουν να τηρούν τους γενικούς και ειδικούς κανόνες ασφαλείας του ΕΚΠΑ στους χώρους της έρευνας.

Οι ερευνητές/ριες του ΕΚΠΑ σε σχέση με τις ερευνητικές δραστηριότητές τους είναι προσωπικά υπεύθυνοι/ες για πράξεις ή παραλείψεις που σχετίζονται με την τήρηση του παρόντος Κανονισμού, της ισχύουσας εθνικής, ευρωπαϊκής και διεθνούς νομοθεσίας και των διεθνών διακηρύξεων και συμβάσεων. Ειδικότερα, οι ερευνητήτριες/τές υποχρεούνται να:

α. Λαμβάνουν, πριν από τη διεξαγωγή της έρευνας, έγγραφη συγκατάθεση από όλα τα άτομα που συμμετέχουν σε αυτήν ή από τους νόμιμους αντιπροσώπους τους, αφού ενημερώσουν πλήρως και σαφώς για το περιεχόμενο και τους στόχους της έρευνας. Η συγκατάθεση αυτή δεν μπορεί να είναι αποτέλεσμα καταναγκασμού ή παραπλάνησης και δύναται να ανακληθεί σε κάθε φάση της έρευνας. Κατ' εξαίρεση, όταν η εκ των προτέρων πλήρης ή απόλυτα σαφής ενημέρωση των συμμετεχόντων/ουσών για τους στόχους της έρευνας ενδέχεται να επηρεάσει την εγκυρότητά της, η λήψη της έγγραφης συγκατάθεσης μπορεί να έπεται της ολοκλήρωσης της έρευνας και να αφορά τη χρήση των ερευνητικών δεδομένων. Εφόσον δεν απαιτείται έγγραφη συγκατάθεση, όπως στην περίπτωση διεξαγωγής έρευνας με ανώνυμα ερωτηματολόγια, αντί του έντυπου συγκατάθεσης δίνεται στους/ις συμμετέχοντες/ουσες στην έρευνα μόνο το έντυπο ενημέρωσης και το λοιπό ενημερωτικό υλικό. Η υποχρέωση ενημέρωσης συμπεριλαμβάνει κατά περίπτωση και άτομα τα οποία δεν εμπλέκονται άμεσα στην έρευνα, αλλά επηρεάζονται από τη διεξαγωγή της.

β. Διασφαλίζουν την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία, εφαρμόζοντας κοινά αποδεκτές πρακτικές ανωνυμοποίησης - ψευδωνυμοποίησης.

γ. Τηρούν πλήρη αρχεία για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους.

δ. Μεριμνούν, σύμφωνα με την ισχύουσα πρακτική, για την επιλογή των συμμετεχόντων/ουσών στην έρευνα με τρόπο σύμφωνο με τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας σε συνδυασμό με τα κριτήρια δειγματοληψίας που υπαγορεύονται από τους στόχους της έρευνας.

ε. Τηρούν την αρχή της αμεροληψίας.

στ. Μην αποκρύπτουν ή αλλοιώνουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους (καθήκον επιστημονικής αλήθειας).

ζ. Συμμετέχουν και συνεργάζονται σε κάθε διαδικασία ελέγχου και διασφάλισης ποιότητας που διενεργείται από το ΕΚΠΑ ή από άλλες δημόσιες Αρχές.

η. Τηρούν τους γενικούς και ειδικούς κανόνες ασφαλείας και υγιεινής σε όλους τους χώρους του ΕΚΠΑ ή σε οποιοδήποτε άλλο ερευνητικό ή άλλο χώρο υλοποιούν το ερευνητικό έργο τους.

θ. Τηρούν τις αρχές της χρηστής, διαφανούς και αποτελεσματικής χρηματοοικονομικής διαχείρισης.

ι. Μη δέχονται, κατά τη σύναψη συμφωνιών χρηματοδότησης, όρους που διακυβεύουν την ελευθερία και την ακεραιότητά τους, καθώς και το κύρος και τα συμφέροντα του ΕΚΠΑ, αναφορικά με τον σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση της έρευνάς τους.

ια. Σέβονται τις επιμέρους ηθικές αρχές και τους δεοντολογικούς κανόνες που ισχύουν σε κάθε πεδίο των θετικών και των ανθρωπιστικών επιστημών.

ιβ. Ενημερώνονται διαρκώς για τις εξελίξεις που αφορούν τις επιμέρους ηθικές αρχές και τους δεοντολογικούς κανόνες που διέπουν το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εξειδικεύονται.

ιγ. Αναφέρουν κάθε είδους σύγκρουση προσωπικού, επαγγελματικού ή οικονομικού συμφέροντος, η οποία προϋπάρχει της έναρξης της ερευνητικής δραστηριότητας ή προκύπτει κατά την εκτέλεσή της.

ιδ. Τηρούν τις ηθικές και δεοντολογικές δεσμεύσεις που αφορούν τους κλάδους τους (ισχύει για ειδικές κατηγορίες ερευνητών/ριών (ιατροί, δικηγόροι, ψυχολόγοι, κα.)). Σε κάθε περίπτωση παραβίασης των ανωτέρω, οι ερευνητές/ριες ελέγχονται σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία και τα προβλεπόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΕΚΠΑ.

Αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ ερευνητών/ριών ισχύουν τα κάτωθι:

α. Οι ερευνητές/ριες υποχρεούνται να σέβονται αλλήλους και η συμβολή του/ης καθενός/μιάς στο τελικό αποτέλεσμα πρέπει να αναγνωρίζεται δεόντως, σύμφωνα με τη Νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Ειδικά για τις δημοσιεύσεις, η σειρά των συν-συγγραφέων προκύπτει κατόπιν συμφωνίας των συμμετεχόντων/ουσών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμμετοχή και η θέση στη συγγραφική ομάδα βασίζεται στη σημαντική συνεισφορά του/ης ερευνητή/ριας στο σχεδιασμό της έρευνας, στην απόκτηση των δεδομένων, ή/και στην ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων.

β. Σε περίπτωση που παραβιάζονται οι ανωτέρω αρχές οι/ες, εμπλεκόμενοι/ες στην ερευνητική διαδικασία οφείλουν να απευθύνονται αμέσως στις αρμόδιες πανεπιστημιακές Αρχές, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του ΕΚΠΑ, γνωστοποιώντας τις παραβιάσεις. Πινακίδες, ιστοσελίδες, ανακοινώσεις και γενικά μέσα προβολής των ερευνητικών Προγραμμάτων διαμορφώνονται και χρησιμοποιούνται με τρόπο που να εξυπηρετεί την ενημέρωση της επιστημονικής Κοινότητας και κάθε ενδιαφερομένου/ης, χωρίς να δημιουργούνται ψευδείς προσδοκίες αναφορικά με τη χρήση των αποτελεσμάτων τους ή να δίνονται παραπλανητικές πληροφορίες οποιασδήποτε φύσεως σχετικά με αυτά. Η μεία ενδεχόμενων χορηγών σε δραστηριότητες, ιστοσελίδες ή έντυπα των ερευνητικών ομάδων πρέπει να γίνεται με προσοχή, ώστε να μη δημιουργείται σύγχυση ως προς τον φορέα της έρευνας, να μην παρέχεται η αίσθηση διαφήμισης συγκεκριμένων προϊόντων και να μη δίδεται η εντύπωση της μόνιμης σύνδεσης του χορηγού

με το ΕΚΠΑ. Πινακίδες, ιστοσελίδες και κάθε είδους έντυπα προβολής των Προγραμμάτων οφείλουν να αναφέρουν όλους τους συντελεστές της έρευνας. Σε τυχόν δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ή παρουσίασής της σε συνέδρια ή στην κατά οποιονδήποτε τρόπο δημοσιοποίησή της, θα πρέπει να αναφέρεται η σύνδεση των ερευνητών/ριών με το ΕΚΠΑ και να χρησιμοποιούνται τα επίσημα διάσημα και λογότυπά του.

Εκτός των ανωτέρω, το ΔΠΜΣ συμμορφώνεται πλήρως και με τον Κανονισμό Αρχών και Λειτουργίας της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του ΕΚΠΑ:

<https://www.elke.uoa.gr/Files/pdfs/Odigos/%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82%20%CE%95%CE%97%CE%94%CE%95%20%CE%95%CE%9A%CE%A0%CE%91.pdf>